

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obo/4/2015
Identifikačné číslo spisu:	7014200153
Dátum vydania rozhodnutia:	15.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014200153.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Slovenská konsolidačná, a. s., so sídlom Cintorínska 21, 814 99 Bratislava, IČO: 35 776 005, proti odporcovi: JUDr. O. Z., so sídlom D., správca konkurznej podstaty úpadcu SPOROINVEST a. s., so sídlom Mäsiarska 11, 040 01 Košice, IČO: 36 205 516, o určenie pohľadávky proti podstate, na odvolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. októbra 2014, č. k. 9Cbi/1/2014 - 49, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. októbra 2014, č. k. 9Cbi/1/2014 - 49, z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach, napadnutým rozsudkom zo dňa 30. októbra 2014, č. k. 9Cbi/1/2014 - 49 určil, že pohľadávka navrhovateľa vo výške 2.444,99 eur je v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach, pod sp. zn. 6K 40/2003 pohľadávkou proti podstate s tým, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že odporca podpísal mesačné výkazy, čím deklaroval svoju povinnosť voči Sociálnej poisťovni, a to zaplatiť a odvieť poisťné. Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. P-33-2004/2008 zo dňa 06. 05. 2008, ako aj prílohy č. 1 mal prvostupňový súd preukázané, že došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky na navrhovateľa. Nakoľko odporca povinnosť zaplatiť poisťné v zmysle ust. § 141 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení ani po vyhlásení konkurzu nesplnil, navrhovateľ bol podľa súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 31 ods. 1 písm. f), ods. 3 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní oprávnený uplatniť si uvedené poisťné v konkurznom konaní proti podstate.

S poukazom na ustanovenie § 150 O. s. p. úspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, pretože spor vznikol aj jeho pričinením.

Proti prvému výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd určil, že pohľadávka navrhovateľa vo výške 2.444,99 eur je pohľadávkou proti podstate, podal odporca odvolanie. V odôvodnení odvolania namietal vady podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako aj že konanie má inú vadu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že súd prvého stupňa neúplne

zistil skutkový stav podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. Poukázal tiež na skutočnosť, že súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozhodnutia dostatočne nevysporiadal s viacerými námietkami odporcu, a to v súvislosti aktívnou legitímáciou navrhovateľa, námietkou premlčania navrhovateľom uplatneného nároku a spornou doložkou právoplatnosti rozhodnutia právneho predchodcu navrhovateľa.

Ďalej poukázal na moment vyhlásenia konkurzu, a to dňa 20. 05. 2004 a na to, že prvá schôdza veriteľov úpadcu sa konala až v mesiaci november 2004. Nakoľko pohľadávka navrhovateľa predstavuje nezaplatené poistné za zamestnancov úpadcu za obdobie mesiacov máj a jún 2004, že sa nejedná o pohľadávku proti podstate. Vtedajším zamestnancom za uvedené obdobie mzda vyplatená nebola, pričom tento nárok si jednotliví zamestnanci uplatnili prostredníctvom prihlášky do konkurzu, a tieto ich nároky budú uspokojené v konečnom rozvrhu.

Odvolateľ ďalej upozornil, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne ako pôvodného veriteľa úpadcu mu nebolo doručené, preto v priebehu prvostupňového konania žiadal preukázať, že mu predmetné rozhodnutie bolo doručené prostredníctvom doručky o prevzatí rozhodnutia zo dňa 09. 12. 2005, č. 700-3410168205-GC04/05. Tvrdil, že sa s kópiou predmetného rozhodnutia oboznámil až v roku 2013, kedy si navrhovateľ prihlásil pohľadávku. Podľa odvolateľa uvedené rozhodnutie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť z dôvodu, že mu nebolo doručené, a preto nemôže predstavovať ani relevantný právny titul pre uplatnenie pohľadávky proti podstate. V súvislosti so spochybneným vyznačením právoplatnosti na rozhodnutí Sociálnej poisťovne sa odvolateľ s poukazom na ust. § 147 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení domnieva, že došlo k premlčaniu uplatneného nároku.

Zároveň so zreteľom na Zmluvu o postúpení pohľadávok č. P-33-2004/2008, zo dňa 07. 05. 2008 už v priebehu konania upozornil, že podľa článku VI. bod 5 druhá veta tejto zmluvy, výpis z prílohy č. 1 musí byť podpísaný zástupcami oprávnenými konať za zmluvnú stranu, avšak tento podpísaný nie je. Okrem iného z prílohy č. 1 zmluvy jednoznačne vyplýva, že pohľadávka proti podstate tvorí 0,00 Sk.

Odvolateľ v závere uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nezákonné a zároveň v rozpore s doposiaľ zisteným skutkovým a právnym stavom. Doručenie rozhodnutia Sociálnej poisťovne odporcovi v konaní preukázané nebolo a z prílohy č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok vyplýva, že pohľadávka proti podstate postúpená nebola.

K odvolaniu odporcu sa navrhovateľ nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1, ods. 2 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a v medziach dôvodov odvolania. Oboznámil sa s obsahom spisu, s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku, s odvolaním odporcu, a dospel k záveru, že odvolanie je opodstatnené.

V prejednávaní veci súd prvého stupňa vyhovel žalobe navrhovateľa, ktorou sa domáhal určenia, že pohľadávka navrhovateľa vo výške 2.444,99 eur je v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 6K 40/2003 pohľadávkou proti podstate.

Odporca v odôvodnení odvolania okrem iného uviedol, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočné odôvodnené a je nepreskúmateľné.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. augusta 2001, II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 zo dňa 5. apríla 2007).

Podľa § 1 O. s. p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko zo dňa 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko zo dňa 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko zo dňa 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko zo dňa 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je podstatnou náležitosťou každého rozhodnutia súdu. Citované zákonné ustanovenie treba chápať aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie, a vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko zo dňa 21. januára 1999) tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa

povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci.

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, musí mať náležitosti uvedené v ustanovení § 157 ods. 3 O. s. p. Musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku. Odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p.) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Tieto požiadavky nespĺňa napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa.

Podľa ustanovenia § 132 O. s. p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Z formulácie § 132 Občianskeho súdneho poriadku možno vyvodiť, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, napr. prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne aj prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať vôbec. Tieto nedostatky odôvodnenia, spolu s tzv. opomenutými dôkazmi (o ktorých súd v konaní nerozhodol vôbec) zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia (I. ÚS 114/08 zo dňa 1.7.2008).

Súd prvého stupňa žalobe navrhovateľa o určenie jeho pohľadávky vo výške 2.444,99 eur, že táto je v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach, pod sp. zn. 6K/40/2003 pohľadávkou proti podstate vyhovel, pretože odporca podpísal mesačné výkazy, čím podľa názoru súdu prvého stupňa deklaroval svoju povinnosť zaplatiť a odviesť poisťné do Sociálnej poisťovne. Zo zmluvy o postúpení pohľadávok, ako aj prílohy č. 1 mal prvostupňový súd za preukázané, že k postúpeniu pohľadávky zo Sociálnej poisťovne na navrhovateľa došlo. Z dôvodu nesplnenia povinnosti zaplatiť vyššie uvedené poisťné po vyhlásení konkurzu, súd prvého stupňa považoval za správne, uvedenú pohľadátku uplatniť v konkurznom konaní ako pohľadátku proti podstate.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a nespĺňajú parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

V napadnutom rozsudku súd prvého stupňa, podľa názoru odvolacieho súdu, nedostatočne venoval pozornosť obrane odporcu a dôkazom ním predložených, ktoré mali význam pre posúdenie veci. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, z akých dôvodov súd neprihliadol na námietky odporcu, obsiahnuté vo vyjadrení zo dňa 21.02.2014 / č. l. 42/. Prvostupňový súd sa vôbec nevysporiadal s odporcom namietanou právoplatnosťou a vykonateľnosťou rozhodnutia Sociálnej poisťovne, a s tým súvisiacou námietkou premlčania, ani s namietanou vadou a rozporovaným údajom v zmluve o postúpení pohľadávky, a jej prílohy č. 1. Súčasne dostatočne nedal odpoveď na námietku odporcu, ktorá sa týkala vzniku právneho dôvodu nároku navrhovateľa, kde poukázal, že mzdy zamestnancom nevyplatil, a za ktoré mesiace mali byť vyplatené. Rozhodnutie tiež neobsahuje odôvodnenie, prečo prvostupňový súd nevykonával dokazovanie ohľadne doručenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne.

Vzhľadom na uvedené zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci /§ 224 ods. 3 O. s. p./

Podľa § 226 O. s. p. je pre Krajský súd v Košiciach, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prístupné.